

ACC. N:R M. 14205:1-8.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Frans Mårtensson, Brantvik*
Härad: *Färrestad* Berättare: " " "
Socken: *Ö. Nöbbelöv* Berättarens yrke: *f. d. lantbrukare*
Uppteckningsår: *1955* Född år *1877* i *Ö. Nöbbelöv*

Emigration. s. 1-8.

LUF 103.

Emigration

ACC. NR M. 14205:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

dup 103
1.

Emigrationen här från Ö. Nöbbelöv började i
början av förra seklet, för att i mitten av seklet
gåa riktigt fort. Till en början var det arbetare som
som till större delen, som gav sig av, dels av även
lystlystnad, men i flesta fall med tanke på att
finna bättre utkomstmöjligheter i landet i väster.
Sann de då utkomstmöjligheterna bättre där
än i Sverige, påverkade syskon, andra anhöriga
och gamla vänner, att komma efter. Det hände
även att barn som farit över till Amerika, och
där haft god framgång, att de förmådde sina
gamla föräldrar i Sverige, om dessa voro i små om-
ständigheter, att resa över. De första som reste ut,
hade inga bestämda mål. De resonera som så: "Här
fattigare än vad de hade det i gamla Sverige, kun-
de de inte få, men en möjlighet att få det bättre,
kanske fanns." Och så gav man sig av på vinst
och förlust, utan något särskilt mål.

Emigration

ACC. N:R M. 14205:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

2.

Rätt många sjömän här ute från kusterna, som kommit över till America sökte sig arbete i land, och har sedan stannat där. Blott i undantagsfall, har någon åter besökt sin hemnaby. I sådant fall, har de efter någon tid vänt åter till landet i väster.

I senare hälften av förra seklet var det dåliga liden för landbruket. Men samtidigt började då folkskolor och landbruksskolor sin verksamhet. Endel landbrukares söner, som sökte sig dit för yrkesutbildning blev optimistiskt inställda - Det har sagts, att deras optimism var något högmossomånmånga. De ansåg sig förmer än sina yrkeskamrater, som bara hade folkskoleutbildning.

2) Så de så startade som egna landbrukare, ville de gärna slå sig ut för stora lantbruk där det skulle hållas arbetare och själva kunna vara något av herremän. Men som manns blev det tyckta förhållande för jordbruket, och då var det många

Emigration

ACC. N:R M. 14205:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

3.

som råkade i ekonomiska svårigheter. Han fick
borgen och gick i borgen, och en dag var ställning-
en ohjälpligt tilltrasslad. Det var mer än en herre-
man som då i lyshet gav sig av till America för
att slippa från skandal, efterlämnande många
"brunnande tjörnar". Det har berättats om en bond-
son, som levte herremannan en del år, att då han
böijade hårt ansättas av sina borgenvärer, att han
spelade sjuk och låtsade sig resa till Tröpen-
hamn för att söka läkare, men lyckades komma
över till America. Efter vad som sedan spordes,
var det flera av dessa emigranter, som aldrig för-
mädde att komma sig lepp där borta.

Så var det också unghärlar, som haft någon
kärleksförbindelse med följder. För att komma
ifrån skammen och ansvaret härfor, ymde de
till landet där borta. Så hände också att nå-
gon stamansfärd, som brutet hårt mot krigsla-

Emigration

ACC. N:R M. 14205:4.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

garna. Det förekom även fall av völd mot rusthållarna. För att slippa ifrån ett skönt straff här för, rynde man. Några bebyggshandlingar behövde inte visas på den tiden. Emigrantångarna togo gärna emot passagerare utan vidare. I senare delen av adertonhundratalet då värnplikstiden förlängdes, var det många unga män, som sökte undandra sig densamma. Men nu voro de genomlaga skyldiga att hos vederbörande anträffa en utreseförfärd. Men där sådant ej beredades förekom fall där man rynde till friheten i vest. Emigrantvärvare, bosatta i städer eller större samhälle, bidrogo genom traskande annonser eller affischer, mycket till emigrationen.

Emigranter som reste som rymlingar, sökte sig mycket åsåd över Kalmar och Köpenhamn. Emigranter med utreseförfärd, reste vanligen över Göteborg.

Emigration

ACC. N:R M. 14205:5.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND.

5.

Emigranter som lyckades laga sig bra fram i det nya hemlandet, läto alltid höra från sig och vanligen besökte de det gamla hemlandet någon gång under årens lopp. Men i regel återvände efter någon tid till sitt nya hemland.

Emigranter, som misslyckades där ute, läto i regel aldrig höra från sig.

Emigranter, som reste ut med klara papper och i förhoppning om bättre utkomstmöjligheter brukade innan avresan att gå omkring och laga avsked med anhöriga och vänner. Då kunde det även förekomma mindre festligheter. Vanligen hade emigranten en väl packad reskoffert med frä reson. Men jag har hört emigranter, som påstått, att det var bäst medföra så lite bagage som möjligt. Färdledenskapen efter emigranter, som rynt för fräslig ekonomisk skull, fick övertagas av föderingsägare.

Emigration

ACC. N:R M. 14205:6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

6.

Emigranter, som inte hade anhöriga att stanna hos i Amerika, fingo taga det arbete de kunde få. Men det var i regel tungt och hårt arbete, som nykomlingar kunde få efter vad ofta berättats.

Nykomlingar, voro aldrig något insatta i det nya landets språk, och fingo det därför besvärligt på många vis. Staden Boston var en plats där många skärningar i början slog sig ned. De emigranter som lyckades via därute, brukade sända hem gåvor till anhöriga och även pengar sändes av emigranter, som tänkte att efter en del år återvända till hemlandet. En landbrukareson här från orten som vistats i Amerika en 20 års tid och där sysslat med mekaniskt arbete, förde med sig hem en maskin att användas vid spikande av pappskåp. I maskinen, som ej var större än den kunde föras med en hand av den, som arbetade med den, fanns en behållare som fylldes med

Emigration

ACC. N:R M. 142057.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

7.

spik. Genom lyck på en fjäder, matades spiken fram och det var för arbetaren att slå till med en hammare. Maskinen hade nämligen emigrant själv funnit upp och fått patent på densamma.

Vid hemkomsten till Sverige 1895, övertog han föräldra lantbruket. Hvar efteråt började han syssla med uppfinning av en maskin, som vid höstarbetet, med ett kloggrepp kunde laga upp ett halvt hästflass och med linor och block transportera lasten dit man ville i togen. Det hela drogs med en häst. Uppfinningen väckte stort intresse hos lantbrukarna i orten.

Emigranterna kunde tillhöra vilken befolkningsgrupp som helst. En av Timmshamnns stads största affärsmän från senare delen av förra seklet, råka-
de på obestånd och ryckte till Amerika. Efter en 30 årig bortavaro återkom han, genom gamla vän-
ners hjälp startade han en mindre speceriaffär.

Emigration

ACC. N:R M. 14205:8.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

8.

genom vilken han sedan nöjs och belåten försörj-
de sig till döddagar. Att emigration till någon
berodde av religiösa skäl, har jag aldrig hört.
I slutet av förra seklet var det också en del arbe-
tare som reste över till Bornholm där de fann bätt-
re avlönade arbeten, och sedan stannat där.

I början på detta sekel var det en del unga
män som fått folkhögskoleutbildning och
som utbildade sig till kontrollassistenter, som
sedan reste över till Ryssland där fingo fina
förvaltareplatser på Storgoasen fram till för-
sta världskriget.